

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **S. D.**, zast. JUDr. Milanem Hulíkem, advokátem, se sídlem Bolzanova 1615/1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, adresa pro doručování: odbor azylové a migrační politiky, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 8. 2013, č. j. 32 Az 28/2012 – 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 12. 2012, č. j. OAM-318/ZA-06-P12-2010, nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

[2] V odůvodnění rozhodnutí žalovaný poukázal na to, že v případě žalobce se jednalo o opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 30. 8. 2010, přičemž žalobce byl v České republice v minulosti odsouzen za převaděčství k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř let. Ve vlasti čelil vyhrůžkám poté, co při střetu přívrženců politické strany, jejímž byl členem, s příznivci konkurenční politické strany zemřel člověk; v České republice žije s přítelkyní M. K., s níž má dceru S., a rád by zde proto vyřešil svůj další pobyt. Žalovaný konstatoval protiklady ve výpovědích žalobce oproti řízení o jeho původní žádosti ze dne 31. 10. 2001, které se týkaly průběhu a důvodů incidentu a zejména údaje, které ze stran byl členem (v původní žádosti uváděl členství ve straně Akali dal, v nynější žádosti naopak ve straně Gahartia Janata Party). Poukázal na zprávy o dodržování lidských práv v Indii a dospěl k závěru, že skutečnosti uváděné žalobcem nenaplnují podmínky pro udělení žádné formy azylu ani doplňkové ochrany, přičemž jediným motivem pro podání žádosti je snaha žalobce o legalizaci pobytu. Dodal, že neudělení

mezinárodní ochrany neznamená nucené opuštění České republiky; k zajištění dalšího soužití s přítelkyní a dcerou, oběma s českou státní příslušností, může využít institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[3] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou ze dne 7. 9. 2012, ve které navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Namítal, že země původu mu není schopna zajistit dostatečnou ochranu před pronásledováním stoupenci konkurenční politické strany.

[4] Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 19. 8. 2013, č. j. 32 Az 28/2012 – 39, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění konstatoval, že žalovaný se podrobně zabýval žalobcem tvrzenými skutečnostmi a napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem. Poukázal na to, že žalobce v průběhu řízení o dvou postupně podaných žádostech o udělení mezinárodní ochrany uváděl diametrálně rozdílné a rozporuplné údaje, což svědčí o nevěrohodnosti předestřené azylového příběhu. Námitku nesprávného tlumočení přitom vznesl poprvé až při jednání soudu, přestože tak mohl učinit v různých fázích správního řízení; důvodnou neshledal ani námitku nepřesného zachycení názvů politických stran, neboť bylo vždy zřejmé, o kterou stranu se jedná. Krajský soud přihlédl rovněž k tomu, že sám žalobce v řízení opakovaně uvedl, že o mezinárodní ochranu žádá, neboť by chtěl vyřešit svůj další pobyt v Česku; jeho žádost proto krajský soud vyhodnotil jako účelovou, podanou s cílem legalizace pobytu.

[5] Proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové se žalobce (dále též „stěžovatel“) bránil kasační stížností ze dne 23. 9. 2013, ve které navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Namítal, že pokud byly jeho výpovědi v rámci řízení o původní žádosti ze dne 31. 10. 2001 a opakované žádosti ze dne 30. 8. 2010 odlišné, stalo se tak v důsledku nepřesného tlumočení během pohovoru o první žádosti. Stěžovatel je přesvědčen, že v dosavadním řízení podrobně popsal důvody pro udělení azylu, spočívající v ohrožení života, kterému byl v zemi původu vystaven, přičemž jednání tohoto druhu je v Indii trpěno, resp. není dostatečně potíráno státními orgány.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 17. 10. 2013 navrhl její odmítnutí pro nepřijatelnost, popř. zamítnutí pro nedůvodnost. Ve vztahu k námitce nesprávného tlumočení poukázal na to, že stěžovatel byl v průběhu řízení řádně poučen mj. o právu vyjádřit se k obsahu spisu i k osobě tlumočnicka, přičemž rozhodnutí o jeho první žádosti obstálo při přezkumu krajským soudem i Nejvyšším správním soudem.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

pokračování

[8] Předně se zabýval otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., podle něhož „*jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*“ Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od její přípustnosti, která je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) či absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), jakož i od důvodnosti jako otázky věcného posouzení tvrzených kasačních důvodů (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, je zkoumán atribut její přijatelnosti, přičemž teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, posoudí Nejvyšší správní soud její důvodnost.

[9] Nejvyšší správní soud podotýká, že soudní ochrana byla stěžovateli poskytnuta již projednáním jeho věci před krajským soudem, a další přezkum v rámci správního soudnictví je tak podmíněn přesahem jeho vlastních zájmů, jak byl tento pojem definován v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikováno pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná z: <www.nssoud.cz>). Jinými slovy, není-li dán přesah vlastních zájmů stěžovatele, zákon neumožňuje, aby Nejvyšší správní soud jednal a rozhodoval ve věci samé.

[10] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] V případě stěžovatele se jedná v pořadí o druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, když v České republice poprvé požádal o udělení azylu dne 31. 10. 2001; o této žádosti žalovaný vydal rozhodnutí ze dne 12. 9. 2003, č. j. OAM-10688/VL-16-P22-2001, přičemž žaloba proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 8. 2005, č. j. 30 Az 421/2003 – 43, a kasační stížnost proti tomuto rozsudku byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2006, č. j. 4 Azs 33/2006 – 74. Žalobce byl v České republice mimoto v minulosti odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř let, a to za převaděčství (spolčení s dalšími spoluobžalovanými za účelem zajišťování ilegální migrace cizinců).

[12] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel v kasační stížnosti ani předchozím řízení neuvedl žádné relevantní důvody, pro které by mu měl být udělen azyl či doplňková ochrana, když za takové důvody nelze považovat obecné tvrzení, že stěžovatel ve vlasti čelil vyhrůžkám v důsledku (násilných) střetů příznivců dvou navzájem si konkurujících politických stran, přičemž státními orgány tyto excesy (údajně) nejsou dostatečně potírány. Nelze se proto rovněž ztotožnit s tvrzením, že stěžovatel v dosavadním řízení dostatečně vymezil důvody pro udělení azylu. Jak navíc konstatovali žalovaný i krajský soud, výpovědi stěžovatele v řízeních o jeho dvou postupně uplatněných žádostech o udělení mezinárodní ochrany se navzájem podstatně odlišovaly co do vymezení okolností střetu, při němž zemřel člověk a v jehož důsledku mu mělo být příznivci konkurenční politické strany vyhrožováno. Ba co víc, výpovědi stěžovatele byly protikladné v základním údaji o tom, které z konkurenčních stran byl členem – v původní žádosti uváděl své členství ve straně Akali dal (straně Sikhů), v nynější žádosti se naopak označil za člena strany Gahartia Janata Party (Indické lidové strany jako strany hinduistů).

[13] V této souvislosti je třeba citovat závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004 – 63, podle nichž „je to právě stěžovatel, kdo v azylovém řízení určuje a svými tvrzeními vymezuje směr dalšího postupu správního orgánu rozhodujícího o jeho žádosti o udělení azylu tím, že pravdivě vylicí všechny důvody, které ho vedly k opuštění země původu, a jen na stěžovateli je, jaké důvody v žádosti a následném pohovoru uvede. Jen důvody stěžovatelem uvedenými je pak správní orgán povinen se zabývat, neboť by bylo zcela proti smyslu a účelu azylového řízení, aby správní orgán, potažmo soud, posuzoval důvody jiné, stěžovatelem nesdělené, zvláště když správní orgán dal stěžovateli dostatečnou možnost uvést všechny důležité skutečnosti na podporu stěžovatelem podané žádosti o udělení azylu.“ Mimoto lze poukázat např. na závěry rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 – 59, publikován pod č. 181/2004 Sb. NSS, či ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004 – 42.

[14] Nejvyšší správní soud podotýká, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona o pobytu cizinců (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 – 57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Jak správně konstatoval žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí, právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, když stěžovatel v správním řízení sám uvedl, že jeho cílem je vyřešit svůj další pobyt v Česku, neboť zde žije s přítelkyní M. K., s níž má dceru S.

[15] Meritorní přezkum kasační stížnosti nebylo možno připustit ani k námitce stěžovatele, že rozdíly v jeho výpovědích v rámci řízení o původní žádosti ze dne 31. 10. 2001 a v řízení o opakované žádosti ze dne 30. 8. 2010 vznikly v důsledku nepřesného tlumočení během pohovoru o první žádosti. Nejvyšší správní soud se zcela ztotožnil s odůvodněním napadeného rozsudku ve vztahu k této námitce, v němž krajský soud shledal tuto námitku nedůvodnou, neboť stěžovatel ji neuplatnil v průběhu správního řízení ani v žalobě; učinil tak poprvé při jednání před krajským soudem. Pokud v kasační stížnosti konkretizuje, že tyto nepřesnosti měly vzniknout v průběhu řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 31. 10. 2001, je třeba dodat, že tuto námitku neuplatnil ani ve správním řízení o této první žádosti či v řízení o soudním přezkumu rozhodnutí žalovaného o této žádosti ze dne 12. 9. 2003, a to ani před krajským soudem, ani před Nejvyšším správním soudem. Nelze navíc přehlédnout, že rovněž v rámci tohoto předchozího řízení byly jeho výpovědi nekonzistentní, jak se ostatně podává i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2006.

[16] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a podle § 104a s. ř. s. ji odmítl pro nepřijatelnost. Pokud stěžovatel má i nadále zájem o pobyt na území České republiky, je třeba, aby se orientoval na příslušné instituty zákona o pobytu cizinců, jejichž využití je v jeho případě namíste, na rozdíl od právní úpravy zákona o azylu.

pokračování

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2014

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu